

Upute za postupanje u opasnostima, katastrofama i masovnim nesrećama

Znate li kako pravilno reagirati i što napraviti u slučaju nesreća i katastrofa?

Znate li što možete napraviti da ublažite neželjene posljedice nesreća i katastrofa?

Upoznajte se s pravilnim načinom reagiranja u slučaju nesreće i katastrofe, a kad usvojite ove važne informacije, prosljedite brošuru i svojim članovima obitelji, prijateljima, poznanicima.

U HITNOJ SITUACIJI NAZOVITE JEDINSTVENI EUROPSKI BROJ **112**

Jedinstveni europski broj za hitne službe **112** nazovite kada su ugroženi ljudski životi i zdravlje ljudi, imovina ili okoliš!

Pozivom na broj 112, od 0 do 24 h, može se zatražiti pomoć bilo koje hitne službe (policija, vatrogasci, hitna medicinska pomoć, traganje i spašavanje na moru, gorska služba spašavanja i dr.)

Pozivom na broj 112 može se pokrenuti i:

- Akcija traganja i spašavanja na kopnu i moru
- Hitni prijevoz zrakom: unesrećenog, organa za transplantaciju, timova za traganje i spašavanje ili vatrogasaca
- Lociranje unesrećenog pozivatelja
- Angažiranje udruga građana koje su svojom djelatnošću vezane za zaštitu i spašavanje života, imovine i okoliša

Jeste li znali da postoje i direktni brojevi hitnih službi?

U Republici Hrvatskoj, hitne službe možete dobiti i na direktne brojeve i to:

Policija 192 | **Vatrogasci 193** | **Hitna medicinska pomoć 194**

U Republici Sloveniji:

- Broj **112** zovite ako trebate hitnu medicinsku pomoć ili pomoć vatrogasaca, hitnu veterinarsku pomoć, pomoć gorskih i speleo spasilaca te drugih spasilačkih službi
- Broj **113** zovite ako imate informacije o kršenju javnog reda i mira, prometnim nesrećama i zločinima odnosno kada trebate pomoć policije

112

ZAŠTITI SE! PRAVILNO REAGIRAJ U MASOVNOJ NESREĆI
I SPRIJEČI VEĆU TRAGEDIJU!

Poplava

Iako se poplave mogu pravovremeno predvidjeti i prognozirati, one mogu nastati iznenada, kao npr. bujične

Tijekom poplave napravite sljedeće:

Ako ste u kući/stanu:

- Slušajte obavijesti na radiju i televiziji, pripremite se za nadolazeći vodeni val, premjestite sve vrijedne stvari na viša mjesta kako biste ih sačuvali
- Unaprijed pripremite i uvijek imajte spremne osnovne potrepštine za slučaj opasnosti te ih u slučaju potrebe racionalno koristite
- Ne pijte vodu iz vodovoda i drugih izvora jer postoji mogućnost onečišćenja – mediji će objaviti informaciju o upotrebljivosti vode za piće
- Ukoliko nadležne službe pozovu na žurnu evakuaciju, ODMAH postupite prema pozivu kako biste iskoristili preporučene evakuacijske rute prije njihovog potapanja te cijelo vrijeme slušajte radio.

Ako ste na otvorenom:

- Udaljite se od mjesta ugroženog poplavom, koliko god je to moguće
- Popnite se na povišeno mjesto i ostanite tamo do dolaska pomoći
- Izbjegavajte hodanje kroz sve poplavne vode
- Ako ste u automobilu i ne možete se bez rizika prevesti do sigurne pozicije, ODMAH napustite vozilo i popnite se na povišeno mjesto.

Nakon poplave, surađujte sa žurnim službama u čišćenju prostora, uklanjanju lešina uginulih životinja, napravite dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju objekata, bunara i otvorenih prostora kako biste izbjegli zdravstvene rizike.

Požar

Požar možete i izbjeći i to ako:

- Vodite brigu o zapaljivim tvarima, plinskim bocama i pravilno ih skladištite, sukladno uputama i propisima
- Educirajte svoju djecu i obitelj o osnovnim požarnim opasnostima i mjerama prevencije požara, evakuaciji iz objekata, korištenju aparata za gašenje požara i kako će pozvati pomoć vatrogasaca
- Ne ostavljajte šibice, upaljače i ostale opasne naprave na dohvata djece niti na direktnom suncu
- Ne ostavljajte vatru bez nadzora i znajte da je zabranjeno nekontrolirano paljenje korova ili otpada na otvorenom prostoru
- Ložišta, bojlere, plinske instalacije, posude pod tlakom, spremnike goriva, grijača tijela i električne instalacije održavate u ispravnom stanju i pravilno ih koristite
- Provjerite stanje zaštite od požara u svojem kućanstvu i zgradi te planirate i isprobate sigurne i brze putove do izlaza

Ukoliko izbije požar u vašoj blizini:

- POZOVITE VATROGASCE NA BROJ **193** ili **112**
- Pokušajte ugasiti požar aparatima ili priručnim sredstvima samo ako ne ugrožavate sebe i druge
- Ako vas požar zatekne u zgradi i niste ga u mogućnosti ugasiti, što prije izađite izvan objekta – NEMOJTE KORISTITI DIZALA
- Ako zbog zadimljenosti ne možete izaći iz građevine, zatvorite sve otvore kako biste spriječili ulazak dima u prostor u kojem se nalazite
- Ne ulazite u stubište ako je ispunjeno dimom, ne koristite se dizalom i ne udišite produkte izgaranja
- Ako ste zatočeni u stanu, čekajte vatrogasce na prozoru kako bi vas vidjeli jer su vatrogasna vozila namijenjena i za spašavanje s visina
- **SLIJEDITE UPUTE VATROGASACA!**

Potres

Potres je iznenadno otpuštanje nakupljene potencijalne elastične energije u Zemljinoj kori u obliku elastičnih (seizmičkih) valova i topline te ih je nemoguće predvidjeti.

Prije potresa možete preventivnim mjerama smanjiti štetu na imovini i zaštititi vlastiti život:

- Uz pomoć stručnjaka, napravite stručnu analizu građevine kako bi se procijenila njezina otpornost na djelovanje potresa i odredila potencijalna građevinska poboljšanja konstrukcije te prema potrebi, pristupite provedbi građevinskih poboljšanja konstrukcije
- Sami možete odmaknuti teško pokućstvo od kreveta i sofa, osigurati police i ormare od prevrtanja, na zid dobro pričvrstiti predmete poput okvira sa slikama, ogledala i oglasnih ploča, dobro pričvrstiti stropnu rasvjetu i viseće elemente poput lusteru te pripremite komplet za preživljavanje

Tijekom potresa:

- **Ostanite smireni**
- **Ako ste u zatvorenom prostoru:**
 - Ostanite unutra (postoji mogućnost pojave popratnih potresa koji mogu biti dovoljno jaki da uzrokuju dodatnu štetu na već ionako oslabljenoj konstrukciji)
 - Sklupčajte se ispod masivnog komada namještaja, nosive grede te pokrijte glavu rukama
 - Udaljite se od stakla, prozora, pregradnih zidova, kamina i visokih komada namještaja
 - Nemojte stajati ispod lusteru i ostalih teških visećih predmeta!
 - nemojte koristiti stepenice i dizalo!
- **Ako se nalazite na otvorenom:**
 - odmaknite se od građevina, stupova, žica, staklenih površina te bilo čega što može pasti na vas
 - ako ste u središtu grada, pokušavajte izbjegavati građevine/objekte koji se mogu urušiti (posebice su opasne staklene građevine, crijeptovi i sl.)

• Ako ste zatrpani:

- preko lica navucite masku za disanje ili neku tkaninu kako ne biste udisali prašinu
- pokušajte obznaniti svoju lokaciju lupanjem po zidovima, cijevima, svjetlosnim (baterija) i zvučnim (zviždaljka) signalima
- ne pokušavajte koristiti šibice ili upaljač zbog mogućnosti eksplozije uslijed curenja plina
- ne vičite kako biste spriječili ulazak prašine u dišne organe te sačuvali energiju i kisik

Nakon potresa:

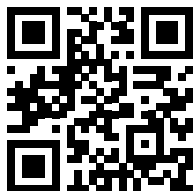
- ostanite mirni, ne širite paniku
- provjerite jeste li ozlijeđeni i ukoliko možete, pružite si prvu pomoć
- do dolaska spasilačkih timova, pomognite ozlijeđenim ljudima u vašoj blizini
- ako nije potrebno, ne pokušavajte pomicati teško ozlijeđene osobe
- ako morate pomicati osobu bez svijesti, najprije joj imobilizirajte vrat, leđa i ozlijeđene udove
- očekujte popratne potrese, mogu biti dovoljne snage da uzrokuju dodatnu štetu, zbog toga je potrebno izbjegavati jako oštećene građevine
- ne koristite dizala iako su u funkciji
- provjerite je li došlo do oštećenja plinovoda, vodovoda i kanalizacije te električnih instalacija
- ako osjetite miris plina, ne pokušavajte uključiti struju ili neki električni i elektronski uređaj, prepustite to ovlaštenim osobama
- ako se nalazite na otvorenom, uputite se na površine koje su udaljene od građevina ili drugih objekata kojima prijete urušavanje
- izbjegavajte oštećene građevine, reklamne panoe, dalekovode i slične strukture koje vas mogu ozlijediti
- ako napuštate dom, uputite se na mjesto koje ste dogovorili kao obiteljsko sigurno mjesto za izvanredne situacije

Nuklearne i radiološke nesreće

Sklonite se ili evakuirajte u slučaju bilo koje nuklearne ili radiološke nesreće (primjerice kod pronalaska izvora zračenja ili prijevoza radiološkog materijala ili nekog sličnog događaja).

- Upoznajte se s mogućnostima sklanjanja odnosno evakuacije u slučaju nuklearne / radiološke nesreće u svom mjestu! Upoznajte se s evakuacijskim pravcima i putovima i gdje se nalaze skloništa u vašoj blizini
- Ukoliko dobijete informaciju o nuklearnoj ili radiološkoj nesreći na vrijeme, odnosno dovoljno prije nailaska kontaminiranog oblaka, krenite utvrđenim evakuacijskim pravcima i putovima u svojem gradu
- Ukoliko nemate dovoljno vremena, sklonite se u sklonište ili drugu sigurnu prostoriju u stanu/kući koja ima najmanje prozora i vrata
- Čim se sklonite, presvucite se, a svu odjeću koju ste imali vani, spremite u plastičnu vreću koju potom dobro zatvorite
- Ako postoji mogućnost, istuširajte se toplom vodom i operite sapunom
- Zatvorite sva vrata i prozore te postavite vlažne ručnike na otvore i ispod vrata
- Isključite sve ventilacijske sustave
- Uključite radio ili TV te internetske pretraživače, ostanite mirni te pažljivo slušajte nove upute i informacije nadležnih institucija i službi te bez odlaganja, postupajte sukladno tim uputama
- Konzumirajte samo hranu i piće koje imate u stanu/kući otprije
- Ukoliko se nalazite u svom vozilu, odvezite se što dalje od ugroženog područja, a po mogućnosti do neke od žurnih službi
- U slučaju nuklearne nesreće, tablete stabilnog joda uzmite **ISKLUČIVO** prema uputama nadležnih službi
- Nakon izlaska iz skloništa ili drugog zatvorenog prostora ili kad napustite kontaminirano područje, obavijestite medicinsko osoblje da ste možda bili izloženi radiološkom materijalu. Sve mjere za saniranje posljedica radiološke/nuklearne nesreće prestanite primjenjivati tek nakon što to dozvole nadležne službe.

Ovaj letak izrađen je u okviru projekta „**Unapređenje kvalitete suradnje i partnerstva hitnih službi Krapinsko-zagorske županije i Savinjske regije – CRO-SI-SAFE**“ koji se provodi u okviru Programa suradnje INTERREG V-A Slovenija-Hrvatska 2014-2020.

Sadržaj letka isključiva je odgovornost Zagorske razvojne agencije.

Izrazi s rodnom značenjem koji se koriste u ovoj publikaciji neutralni su i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Izdavači: **Zagorska razvojna agencija i Razvojna agencija Sotla**

Dizajn: **Igor Vranješ** Autor ilustracija: **Dario Kukić**

Naklada: **2500** Godina: **2023.**